

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Στρασβούργο, 16.4.2019
COM(2019) 186 final

ANNEXES 1 to 2

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

της

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Αποτελεσματικότερη λήψη αποφάσεων στην κοινωνική πολιτική:

**Προσδιορισμός τομέων για ενισχυμένη μετάβαση στην ψηφοφορία με ειδική
πλειοψηφία**

Παράρτημα 1: Ανασκόπηση

Οι ιδρυτικές Συνθήκες αναθέτουν στην ΕΕ κοινωνική αποστολή, και μάλιστα από τη σύστασή της, αν και η ειδική ενωσιακή νομοθεσία αναπτύχθηκε σταδιακά: η κοινωνική πολιτική, με την ευρεία έννοια του όρου, ξεκίνησε ως ένα μέσο που θα εξασφάλιζε την ολοκλήρωση της αγοράς και έχει εξελιχθεί σε έναν τρόπο επίτευξης κοινωνικών αποτελεσμάτων ως αυτοσκοπών. Κατά τη διάρκεια 60 χρόνων ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, η κοινωνική πολιτική έχει αποκτήσει ολοένα και πιο κομβική σημασία για την ΕΕ, κάτι που αντανακλάται σε κάθε αναθεώρηση των Συνθηκών.

Σύμφωνα με τη **Συνθήκη της Ρώμης** (1957), το μεγαλύτερο μέρος των εξουσιών όσον αφορά την κοινωνική πολιτική παρέμεινε εκτός του πεδίου εφαρμογής της κοινοτικής δράσης, το οποίο περιοριζόταν στην προώθηση της στενής συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών με τη στήριξη του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου. Η Επιτροπή είχε το δικαίωμα να εκδώσει γνωμοδοτήσεις σχετικά με την υγεία και την ασφάλεια στον χώρο εργασίας. Η Συνθήκη καθιέρωσε την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων και την υποχρέωση θέσπισης μέτρων για τον συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης. Σ' αυτούς τους τομείς, οι αποφάσεις λαμβάνονταν ομόφωνα στο Συμβούλιο, χωρίς το Κοινοβούλιο να μπορεί να διαδραματίσει κάποιο ρόλο.

Η κοινωνική πολιτική αναπτύχθηκε με την **Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη** το 1986, η οποία προέβλεπε τη δυνατότητα θέσπισης ελάχιστων απαιτήσεων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων και όριζε ότι το Συμβούλιο θα αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, σε συνεργασία με το Κοινοβούλιο.

Οι τομείς ενωσιακής δράσης στο πλαίσιο της κοινωνικής πολιτικής επεκτάθηκαν με το κοινωνικό πρωτόκολλο της **Συνθήκης του Μάαστριχτ** το 1992 και, έκτοτε, έχουν παραμείνει ουσιαστικά αμετάβλητοι. Το κοινωνικό πρωτόκολλο προέβλεπε την **ψηφοφορία με ειδική πλειοψηφία** σχετικά με:

- τους όρους εργασίας,
- την ενημέρωση και τη διαβούλευση των εργαζομένων,
- την ισότητα ευκαιριών για άνδρες και γυναίκες, και
- την ένταξη των ατόμων που είναι αποκλεισμένα από την αγορά εργασίας.

Προέβλεπε ότι το Συμβούλιο θα αποφασίζει με **ομοφωνία** για θέματα που αφορούν:

- την κοινωνική ασφάλιση και την κοινωνική προστασία των εργαζομένων,
- τις απολύσεις,
- την εκπροσώπηση και τη συλλογική υπεράσπιση των συμφερόντων των εργαζομένων και των εργοδοτών, συμπεριλαμβανομένης της συνδιαχείρισης, και
- τους όρους απασχόλησης για τους υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην ΕΕ.

Στους τελευταίους αυτούς τομείς προβλεπόταν ότι θα ζητείται η γνώμη του Κοινοβουλίου (κάτι που αποτελεί πλέον την ειδική νομοθετική διαδικασία). Ειδικότερα, **αποκλείονταν**:

- οι αμοιβές,
- το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι,

- το δικαίωμα για απεργία· και
- το δικαίωμα για ανταπεργία (λοκ άουτ).

Το πρωτόκολλο ενσωματώθηκε στη **Συνθήκη του Άμστερνταμ** το 1997, καθιστώντας τις διατάξεις εφαρμοστέες σε όλα τα κράτη μέλη και αποτελώντας τη βάση για τον ισχύοντα τίτλο Χ της ΣΛΕΕ. Έτσι δημιουργήθηκε νέα νομική βάση για την καταπολέμηση των διακρίσεων, η οποία παραμένει αμετάβλητη: το άρθρο 13 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (νυν άρθρο 19 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ) προβλέπει ότι το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα κατόπιν πρότασης της Επιτροπής και έπειτα από διαβούλευση με το Κοινοβούλιο, μπορεί να αναλάβει κατάλληλη δράση για την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.

Η **Συνθήκη της Νίκαιας** το 2001 εισήγαγε δύο νέους τομείς συνεργασίας στο άρθρο 137 [νυν στοιχεία ι) και ια) του άρθρου 153 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ], παρέχοντας στην Ένωση την εξουσία να υποστηρίζει και να συμπληρώνει τις δραστηριότητες των κρατών μελών στους εξής τομείς:

- την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού, και
- τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων κοινωνικής προστασίας.

Δεν προέβλεπε την εξουσία έκδοσης οδηγιών για τον καθορισμό ελάχιστων προτύπων στους συγκεκριμένους τομείς¹. Επίσης, η Συνθήκη δεν τροποποίησε καμία από τις υφιστάμενες απαιτήσεις ομοφωνίας στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής, αλλά εισήγαγε την **ειδική «ρήτρα γέφυρας»** (νυν άρθρο 153 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ).

Η **Συνθήκη της Λισαβόνας**, η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1η Δεκεμβρίου 2009, έθεσε ως στόχο της Ένωσης την επίτευξη ιδιαίτερα ανταγωνιστικής κοινωνικής οικονομίας της αγοράς. Αποφασίστηκε ότι τα μέτρα για τον **συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης στο πλαίσιο της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων** (άρθρο 48 της ΣΛΕΕ) θα θεσπίζονται κατόπιν ψηφοφορίας με ειδική πλειοψηφία και στο πλαίσιο της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας, και όχι με ομοφωνία.

Οι απαιτήσεις για ομοφωνία και διαβούλευση με το Κοινοβούλιο διατηρήθηκαν στους ακόλουθους τομείς [οι οποίοι πλέον καλύπτονται από το άρθρο 153 παράγραφος 1 στοιχεία γ), δ), στ) και ζ) και το άρθρο 19 της ΣΛΕΕ]):

- την κοινωνική ασφάλιση και την κοινωνική προστασία των εργαζομένων (εκτός των διασυνοριακών καταστάσεων),
- τις απολύσεις,
- την εκπροσώπηση και τη συλλογική υπεράσπιση των συμφερόντων των εργαζομένων και των εργοδοτών, συμπεριλαμβανομένης της συνδιαχείρισης,
- τους όρους απασχόλησης για τους υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην ΕΕ, και

¹ Ο τομέας της κοινωνικής ασφάλισης και της κοινωνικής προστασίας των εργαζομένων [άρθρο 153 παράγραφος 1 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ] επικαλύπτει τον τομέα του εκσυγχρονισμού των συστημάτων κοινωνικής προστασίας [άρθρο 153 παράγραφος 1 στοιχείο ια) της ΣΛΕΕ]. Στις περιπτώσεις αυτές, το στοιχείο ια) ορίζει ότι εφαρμόζεται με την επιφύλαξη του στοιχείου γ).

- τα μέτρα για την καταπολέμηση των διακρίσεων.

Ταυτόχρονα, στο άρθρο 48 παράγραφος 7 της ΣΕΕ εισήχθη η γενική «ρήτρα γέφυρας», με την οποία παρέχεται η δυνατότητα μετάβασης από την ομοφωνία στην ειδική πλειοψηφία ή από την ειδική στη συνήθη νομοθετική διαδικασία σε τομείς που δεν υπόκεινται στη συγκεκριμένη «ρήτρα γέφυρας», όπως η απαγόρευση των διακρίσεων και η κοινωνική ασφάλιση και η κοινωνική προστασία των εργαζομένων.

Παράρτημα 2: Νομικές πράξεις που προτάθηκαν στο πλαίσιο της κοινωνικής πολιτικής την περίοδο 2014-2019

Η παρούσα Επιτροπή υπέβαλε 27 νομοθετικές προτάσεις για τον εκσυγχρονισμό της κοινωνικής οικονομίας της αγοράς της ΕΕ και τη βαθμολόγηση της Ευρώπης με «κοινωνικό τριπλό Α». Έχει επιτευχθεί συμφωνία για τις 24 από αυτές τις προτάσεις, ενώ οι υπόλοιπες τρεις βρίσκονται υπό συζήτηση.

Αριθ.	Συνοπτικός τίτλος	Δημοσίευση
1	Κανονισμός (ΕΕ) 2015/779 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1304/2013, όσον αφορά πρόσθετο ποσό αρχικής προχρηματοδότησης το οποίο καταβάλλεται στα επιχειρησιακά προγράμματα που υποστηρίζονται από την πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων	EE L 126 της 21.5.2015, σ. 1
2	Σύσταση του Συμβουλίου για την ένταξη των μακροχρονίως ανέργων στην αγορά εργασίας	EE C 67 της 20.2.2016, σ. 1
3	Απόφαση (ΕΕ) 2015/1848 του Συμβουλίου σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών για το 2015	EE L 268 της 15.10.2015, σ. 28
4	Απόφαση (ΕΕ) 2016/1838 του Συμβουλίου σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών για το 2016	EE L 280 της 18.10.2016, σ. 30
5	Οδηγία (ΕΕ) 2017/2398 για την τροποποίηση της οδηγίας 2004/37/ΕΚ σχετικά με την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε καρκινογόνους ή μεταλλαξιογόνους παράγοντες κατά την εργασία	EE L 345 της 27.12.2017, σ. 87
6	Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με το ευρωπαϊκό πλαίσιο επαγγελματικών προσόντων για τη διά βίου μάθηση και με την κατάργηση της σύστασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2008, σχετικά με τη θέσπιση του ευρωπαϊκού πλαισίου επαγγελματικών προσόντων για τη διά βίου μάθηση	EE C 189 της 15.6.2017, σ. 15
7	Σύσταση του Συμβουλίου όσον αφορά τις Διαδρομές Αναβάθμισης των Δεξιοτήτων: Νέες Ευκαιρίες για Ενηλίκους	EE C 484 της 24.12.2016, σ. 1
8	Οδηγία (ΕΕ) 2017/159 του Συμβουλίου για την υλοποίηση της συμφωνίας για την εφαρμογή της σύμβασης της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας του 2007 σχετικά με την εργασία στον τομέα της αλιείας που συνάφθηκε στις 21 Μαΐου 2012 μεταξύ της Γενικής Συνομοσπονδίας Γεωργικών Συνεταιρισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (COGECA), της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας των Ενώσεων Εργαζομένων στις Μεταφορές (ETF) και της Ένωσης Εθνικών Οργανώσεων Επιχειρήσεων Αλιείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Eurorêche)	EE L 25 της 31.1.2017, σ. 12
9	Οδηγία (ΕΕ) 2018/957 για την τροποποίηση της οδηγίας 96/71/ΕΚ σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών	EE L 173 της 9.7.2018, σ. 16
10	Κανονισμός (ΕΕ) 2017/2305 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 όσον αφορά τις αλλαγές σχετικά με τους πόρους για την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή, καθώς και τους πόρους για τον στόχο «Επενδύσεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση» και τον στόχο «Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία»	EE L 335 της 15.12.2017, σ. 1
11	Οδηγία (ΕΕ) 2018/131 του Συμβουλίου για την εφαρμογή της συμφωνίας που συνήψαν η Ένωση Εφοπλιστών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΕCSA) και η Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία των Ενώσεων Εργαζομένων στις Μεταφορές (ETF) σχετικά με την τροποποίηση της οδηγίας 2009/13/ΕΚ του Συμβουλίου σύμφωνα με	EE L 22 της 26.1.2018, σ. 28

	τις τροποποιήσεις του 2014 στη σύμβαση ναυτικής εργασίας του 2006, όπως εγκρίθηκαν από τη Διεθνή διάσκεψη Εργασίας στις 11 Ιουνίου 2014	
12	Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο για ποιοτικά και αποτελεσματικά προγράμματα μαθητείας	EE C 153 της 2.5.2018, σ. 1
13	Απόφαση (ΕΕ) 2018/646 για ένα κοινό πλαίσιο για την παροχή καλύτερων υπηρεσιών για τις δεξιότητες και τα επαγγελματικά προσόντα (Europass) και για την κατάργηση της απόφασης αριθ. 2241/2004/ΕΚ	EE L 112 της 2.5.2018, σ. 42
14	Απόφαση (ΕΕ) 2018/1215 του Συμβουλίου σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών	EE L 224 της 5.9.2018, σ. 4
15	Κανονισμός (ΕΕ) 2019/128 σχετικά με την ίδρυση Ευρωπαϊκού Κέντρου για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (Cedefop) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 337/75 του Συμβουλίου	EE L 30 της 31.1.2019, σ. 90
16	Κανονισμός (ΕΕ) 2019/127 σχετικά με την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας (Eurofound) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1365/75 του Συμβουλίου	EE L 30 της 31.1.2019, σ. 74
17	Κανονισμός (ΕΕ) 2019/126 σχετικά με την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία (EU-OSHA) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2062/94 του Συμβουλίου	EE L 30 της 31.1.2019, σ. 58
18	Οδηγία (ΕΕ) 2019/130 για την τροποποίηση της οδηγίας 2004/37/ΕΚ σχετικά με την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε καρκινογόνους ή μεταλλαξιογόνους παράγοντες κατά την εργασία	EE L 30 της 31.1.2019, σ. 112
19	Πρόταση οδηγίας για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών όσον αφορά τις απαιτήσεις προσβασιμότητας για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες	COM(2015) 615
20	Πρόταση κανονισμού σχετικά με την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 987/2009 για καθορισμό της διαδικασίας εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004	COM(2016) 815
21	Πρόταση οδηγίας σχετικά με την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής για τους γονείς και τους φροντιστές και την κατάργηση της οδηγίας 2010/18/ΕΕ του Συμβουλίου	COM(2017) 253
22	Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για διαφανείς και προβλέψιμους όρους εργασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση	COM(2017) 797
23	Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου για την ίδρυση Ευρωπαϊκής Αρχής Εργασίας	COM(2018) 131
24	Πρόταση σύστασης σχετικά με την πρόσβαση στην κοινωνική προστασία για τους εργαζομένους και τους αυτοαπασχολούμενους	COM(2018) 132
25	Πρόταση οδηγίας για την τροποποίηση της οδηγίας 2004/37/ΕΚ σχετικά με την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε καρκινογόνους ή μεταλλαξιογόνους παράγοντες κατά την εργασία	COM(2018) 171
26	Πρόταση κανονισμού για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση (ΕΤΠ)	COM(2018) 380
27	Πρόταση κανονισμού για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+)	COM(2018) 382